

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 30.9.2011
COM(2011) 596 galīgā redakcija

KOMISIJAS ATZINUMS

(30.9.2011)

par Tiesas iesniegtajiem lūgumiem grozīt Eiropas Savienības Tiesas statūtus

KOMISIJAS ATZINUMS

(30.9.2011)

par Tiesas iesniegtajiem lūgumiem grozīt Eiropas Savienības Tiesas statūtus

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 257. panta pirmo daļu un 281. panta otro daļu,

1. Eiropas Savienības Tiesa savos divos 2011. gada 28. marta lūgumos ierosināja vairākus grozījumus savos statūtos, kā arī ierosināja pieņemt regulu par Eiropas Savienības Civildienesta tiesas aizstājējtiesnešiem. Pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā šos noteikumus pirmo reizi būs jāpieņem Eiropas Parlamentam un Padomei, lemjot saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru.
2. Ierosinātie grozījumi dažādās pakāpēs skar visas trīs tiesas, kas pašlaik veido Eiropas Savienības Tiesu, proti, Tiesu, Vispārējo tiesu un Civildienesta tiesu.
3. Attiecībā uz Tiesu grozījumi paredz izveidot Tiesas priekšsēdētāja vietnieka amatu un noteikt viņa pienākumus (jaunais 9.a pants un 39. panta otrā daļa), grozīt virspalātas sastāvu (16. panta otrā daļa), palielināt kvorumu virspalātas apspriedēm un plēnuma apspriedēm (17. panta trešā un ceturtā daļa), kā arī atcelt tiesneša referenta iesniegtā ziņojuma lasīšanu tiesas sēdē (20. panta ceturtā daļa).
4. Attiecībā uz Vispārējo tiesu, lai rastu risinājumu tam, ka palielinās darba slodze un palielinās lietu apstrādes ilgums, kas ar to ir saistīts, tiek ierosināts palielināt tiesnešu skaitu līdz 39 tiesnešiem (48. pants).
5. Attiecībā uz Civildienesta tiesu Tiesa lūdz, lai tiktu pievienoti trīs aizstājējtiesneši, pie kuriem varētu vērsties, ja kāds tiesnesis nevar ilgstoši veikt savus pienākumus (62.c panta un Statūtu I pielikuma grozījumi un specifiskās regulas par Civildienesta tiesu pieņemšana).
6. Visbeidzot, pēdējais ierosinātais grozījums, kas skartu visas trīs tiesas vienādi, t.i., atcelt noteikumus par termiņa pagarinājumu, pamatojoties uz apsvērumiem par attālumu (45. panta pirmās daļas svītrosana); tas nozīmē, ka tiek svītrots noteiktais vienotais desmit dienu termiņš, ko pašlaik pievieno procedūras termiņam.
7. Tiesa ierosina vairāku šo grozījumu tūlītēju stāšanos spēkā, jo īpaši grozījuma par Vispārējās tiesas tiesnešu skaita palielināšanu stāšanos spēkā. Izņēmuma kārtā trīs grozījumi attiecībā uz Tiesu, proti, priekšsēdētāja vietnieka amata izveide, virspalātas sastāva maiņa un apspriežu kvoruma pielāgošana, tiktu piemēroti tikai no Tiesas pirmās daļējās atjaunošanas brīža.
8. Komisija pozitīvi novērtē Tiesas iniciatīvu iesniegt likumdevējai iestādei savu Statūtu grozījumus. Pēdējo gadu laikā ir ļoti mainījusies Savienības tiesās iesniegto strīdu būtība un apjoms, ņemot vērā to, ka Savienības tiesības ir paplašinājušās attiecībā uz jaunām jomām un ir pieaudzis Savienības dalībvalstu skaits. Savienības paplašināšanās ir arī spēcīgi ietekmējusi tiesu iekšējo struktūru, jo īpaši ir

palielināties to locekļu skaits, kā arī to valodu skaits, kuras var izmantot strīdos. Visbeidzot, tuvākā vai vidējā termiņā ir paredzamas arī citas izmaiņas, jo īpaši pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā. Visu šo izmaiņu rezultātā ir nepieciešams pielāgot tiesu organizāciju, līdzekļus un darbības kārtību, lai tās varētu efektīvi pielāgoties izmaiņām.

9. Paskaidrojumu rakstos, kas pievienoti tās lūgumiem, Tiesa izstrādā pašreizējās situācijas padziļinātu analīzi, nepieciešamās reformas prasības un risinājumus, kā izpildīt šīs prasības. Komisija piekrīt šai analīzei.
10. Tomēr Tiesas priekšlikumi ir rūpīgi jāapsver, jo tie var ilgtermiņā ietekmēt tiesiskuma tēlu Savienībā. Jebkuras tiesas statūtu grozījumi nekad nav mazsvarīgi, jo uz šiem statūtiem balstās tās lēmumu leģitimitāte. Statūtiem ir jāaizsargā tiesas neatkarība, objektivitāte un autoritāte, vienlaikus nodrošinot efektīvu piekļuvi tiesai, garantējot efektīvu un savlaicīgu darbību.
11. Komisija šeit turpmāk izklāsta likumdevējai iestādei argumentus, kas liek atbalstīt Tiesas priekšlikumus, vienlaikus attiecībā uz dažiem punktiem ierosinot pielāgojumus un papildinājumus.
12. Komisija apzinās Tiesas priekšlikumu ietekmi uz budžetu. Tomēr Komisija vēlas uzsvērt, ka, no vienas puses, efektīvas tiesiskās aizsardzības piešķiršana, tostarp tiesas lēmuma pieņemšana saprātīgos termiņos ir obligāts nosacījums un ka, no otras puses, neefektīva tiesiskuma negatīvās sekas uz ekonomiku, pat, ja tās nav tik redzamas kā budžeta palielināšanās, ir ļoti iespējams daudz dārgākas nekā šī budžeta palielināšana.

Grozījumi attiecībā uz Tiesu

13. Attiecībā uz pašu Tiesu — **priekšsēdētāja vietnieka amata izveide** šķiet pamatota. Kā Tiesa to norāda, tās priekšsēdētāja darba apjoms ir ievērojami palielinājies laika gaitā, un šķiet lietderīgi, ka viņu savu pienākumu veikšanā varētu aizvietot vai viņam varētu palīdzēt priekšsēdētāja vietnieks.
14. Tiesas priekšsēdētājs pilda ievērojamu skaitu pienākumu, kuru pildīšana ir būtiska tiesas labai darbībai. Šajā saistībā Komisija vēlas uzsvērt to, cik svarīga ir pagaidu noregulējuma un apelāciju par pagaidu noregulējumu savlaicīga nosūtīšana, par ko priekšsēdētājam ir galvenā atbildība. Gan pirmajā instancē, gan pārsūdzības gadījumā ir būtiski, lai apturēšanas pieprasījumi vai citi pagaidu pasākumi tiktu izskatīti visīsākos termiņos. Pretējā gadījumā var tikt traucēta gan uzņēmēju, gan Savienības dalībvalstu un iestāžu rīcība. Ir gadījies, ka dažas apelācijas, kas izteiktas pret tiesas pagaidu rīkojumiem, ir nokārtotas tikai pēc ilga laika, kas dažreiz pārsniedz vienu gadu. Šāda apmēra termiņi ir grūti savienojami ar efektīvas pagaidu tiesiskās aizsardzības principu. Priekšsēdētāja vietnieka amata izveidei būtu jāuzlabo situācija šajā jomā.
15. Attiecībā uz nosacījumiem, kad Tiesas priekšsēdētāju varētu aizstāt priekšsēdētāja vietnieks, ir jāizsaka daži apsvērumi. Saskaņā ar Tiesas priekšlikumu priekšsēdētāju aizstāj, "ja Tiesas priekšsēdētājs nevar piedalīties vai viņa amats ir brīvs, vai pēc viņa lūguma". Šis 9.a panta teksts paredz, ka papildus gadījumam, kad priekšsēdētājs nevar piedalīties, priekšsēdētājam ir rīcības brīvība, lai lūgtu viņa aizstāšanu katrā

konkrētā gadījumā atsevišķi un attiecībā uz jebkādu pienākuma veidu – ar tiesvedību, protokolu vai administratīviem jautājumiem saistītu pienākumu. Tomēr attiecībā uz pagaidu noregulējumu Tiesas ierosinātā 39. panta otrajā daļā aizstāšana ir paredzēta tikai, "ja priekšsēdētājs nevar piedalīties" un nevis pēc viņa lūguma. Šis specifiskais 39. panta noteikums, iespējams, ir jāinterpretē kā atkāpe no 9.a panta vispārējā noteikuma, kas ļauj aizstāt priekšsēdētāju pēc viņa lūguma.

16. Komisija uzskata, ka ir pamatoti, ka tā tiesneša izvēle, kurš ir atbildīgs par pagaidu tiesiskās aizsardzības nodrošināšanu, paliek objektīva, proti, atbildīgais tiesnesis ir priekšsēdētājs, izņemot gadījumu, ja viņš nevar piedalīties. Nebūtu ieteicams, ka priekšsēdētājs var brīvi nolemt katrā konkrētā gadījumā par sevis aizstāšanu pagaidu noregulējuma procedūrās. Tomēr Komisija uzskata, ka šāds uzskats ir attiecināms uz priekšsēdētāja visām tiesvedības darbībām (t.i., ne tikai pieņemot pagaidu noregulējuma nolēmumu vai lēmumu par apelāciju attiecībā uz pagaidu noregulējuma nolēmumu, bet arī vadot tiesas sēdes un plēnuma vai virspalātas apspriedes). Kā papildu garantiju pret tiesu neobjektivitāti, šķiet, ka būtu vēlams, ka, nosakot, vai strīda izlemšanā jāiesaistās tās priekšsēdētājam vai priekšsēdētāja vietniekam, tiek ievēroti abstrakti un vispārīgi kritēriji, kas noteikti iepriekš ("tiesību uz likumā noteiktu tiesu" princips), un nevis nolemti katrā gadījumā atsevišķi. Tātad Komisija ierosina, ka priekšsēdētāju aizstāj pēc viņa lūguma tikai protokola un administratīvo pienākumu veikšanai (tostarp Tiesas vispārējās sapulces vadīšanai). Tādējādi Komisija ierosina šādu 9.a panta otrās daļas redakciju:

Priekšsēdētāja vietnieks palīdz Tiesas priekšsēdētājam. Viņš to aizstāj, ja Tiesas priekšsēdētājs nevar piedalīties vai viņa amats ir brīvs. Viņš to aizstāj arī pēc priekšsēdētāja lūguma, izņemot Tiesas plēnuma un virspalātas vadīšanu un 39. pantā minēto pienākumu veikšanu.

17. Visbeidzot, attiecībā uz priekšsēdētāja vietnieka iecelšanas kārtību Komisija atbalsta ievēlēšanu uz trijiem gadiem, kā to ierosina Tiesa, ar atjaunojamām pilnvarām. Priekšsēdētāja vietnieka pilnvaras tādējādi tiks pielāgotas Tiesas priekšsēdētāja pilnvarām.
18. Otrais Tiesas priekšlikums attiecas uz **virspalātas sastāvu**; tā tiktu paplašināta no trīspadsmit tiesnešiem uz piecpadsmit tiesnešiem, un tajā vairs sistemātiski nepiedalītos palātu, kurās ir pieci tiesneši, priekšsēdētāji.
19. Komisija uzskata, ka Tiesas judikatūras saskaņotai attīstībai ir būtiski, lai Tiesā pastāvētu virspalāta, kas nodrošina sarežģītu lietu vai lietu par principiāli svarīgiem jautājumiem izskatīšanu. Tā ne tikai nodrošina Tiesas liela skaita tiesnešu viedokļa ņemšanu vērā, bet tā nodrošina arī judikatūras turpinātību laikā. Turklāt šobrīd palātu, kurās ir pieci tiesneši, priekšsēdētāju klātbūtne gan virspalātā, gan palātās, kuras tie vada, ļauj saglabāt konsekventu judikatūras virzienu šajos dažādos iztiesāšanas sastāvos.
20. Tiesā, kuras sastāvā ir 27 locekļi, piecpadsmit tiesnešu virspalāta ļaus labāk sasniegt iepriekš aprakstītos mērķus. Tas pats attiecas uz sistemātisku priekšsēdētāja vietnieka klātbūtni. Tātad šie grozījumi ir jāatbalsta.
21. Savukārt palātu, kurās ir pieci tiesneši, priekšsēdētāju sistemātiskas dalības atcelšana ir reforma, kuras vispārējo pievienoto vērtību ir grūti novērtēt. Protams, šādas izmaiņas daļēji samazinās viņu lielo darba apjomu. Turklāt tā ļautu pārējiem

tiesnešiem biežāk piedalīties virspalātas darbā; tādējādi labāk tiktu ņemta vērā dalībvalstu dažādība un valstu tiesību sistēmu atšķirības. Turpretim ar šo reformu virspalātas sastāvā tiktu ieviesta lielāka dažādība nekā iepriekš (tikai divi pastāvīgie locekļi no piecpadsmit locekļiem salīdzinājumā ar pašreizējiem pieciem pastāvīgajiem locekļiem no trīspadsmit locekļiem) un riski attiecībā uz virspalātas judikatūras konsekvenci un stabilitāti. Turklāt piecu tiesnešu palātu priekšsēdētāji vairs nebūs pilnībā informēti par virspalātas apspriedēm visos gadījumos, kad viņi tajās vairs nepiedalītos.

22. Šajā saistībā Komisija uzskata, ka ir iespējams, nedaudz pielāgot Tiesas priekšlikumu, lai saglabātu virspalātas sastāva lielāku stabilitāti, vienlaikus tomēr sasniedzot reformas paredzētos mērķus.
23. Šis pielāgojums paredzētu saglabāt Tiesas ierosināto sastāvu, vienlaikus kā papildu noteikumu paredzot, ka virspalātas sastāvā vienmēr ir jābūt trijiem palātu, kurās ir pieci tiesneši, priekšsēdētājiem.
24. Reglaments ietvertu nosacījumus, kas reglamentē tiesnešu dalību katrā lietā, iespējams, izveidojot divu rotācijas sarakstu sistēmu (pašreizējā viena saraksta vietā); vienā sarakstā būtu palātu, kurās ir pieci tiesneši, priekšsēdētāji un otrā sarakstā - pārējie tiesneši. Statūtu 16. panta otrā daļa paredzētu:

Virspalātā ir piecpadsmit tiesneši. Tās priekšsēdētājs ir Tiesas priekšsēdētājs. Virspalātas sastāvā ir arī Tiesas priekšsēdētāja vietnieks, kā arī triju palātu, kurās ir pieci tiesneši, priekšsēdētāji un citi tiesneši. Piecu tiesnešu palātu trīs priekšsēdētāju un pārējo tiesnešu iecelšanas noteikumi ir noteikti reglamentā.

25. Komisija atbalsta **kvoruma palielināšanu** virspalātas apspriedēm (vienpadsmit tiesneši) un plēnuma apspriedēm (septiņpadsmit tiesneši), kā to ierosina Tiesa.
26. Visbeidzot, 20. panta grozījums, lai svītrotu tiesneša referenta iesniegtā ziņojuma lasīšanu tiesas sēdē, svītro jau novecojušu noteikumu. Par to nebūtu iebildumu.
27. Secinājumā Komisija atbalsta visus priekšlikumus, kas izteikti attiecībā uz Tiesu, vienlaikus ierosinot:
 - precizēt, kuros gadījumos Tiesas priekšsēdētāju var aizstāt priekšsēdētāja vietnieks;
 - saglabāt lielāku stabilitāti paplašinātās virspalātas sastāvā.

Grozījumi attiecībā uz Vispārējo tiesu

28. Tiesa apzinās, ka ir nepieciešams ātri uzsākt šobrīd Vispārējā tiesā izskatīšanā esošo lietu skaita ātru samazināšanu un samazināt lietu apstrādes ilgumu. Kā Tiesa to norāda savā paskaidrojuma rakstā, tai bija jāizvēlas starp divām reformu iespējām, kas paredzētas Līgumos, proti, palielināt tiesnešu skaitu un izveidot vienu vai vairākas specializētās tiesas. Tiesa ierosina palielināt Vispārējās tiesas tiesnešu skaitu līdz trīspadsmit deviņiem tiesnešiem.
29. Ņemot vērā turpmāk izteiktos apsvērumus, Komisija pievienojas Tiesas izvēlei. No vienas puses, ir nepieciešams ātrs risinājums lielajam skaitam lietu, kas šobrīd ir

izskatīšanā Vispārējā tiesā. Tātad tikai tūlītēja tiesnešu skaita palielināšana, balstoties uz jau esošajām administratīvajām struktūrām, var ļaut mazināt jauno lietu plūsmu, vienlaikus efektīvi samazinot izskatīšanā esošo lietu krājumus. Vienas vai vairāku specializēto tiesu izveide sniegtu rezultātus tikai pēc liela laika brīža¹. No otras puses, ņemot vērā to strīdu svārstības, par kuru izskatīšanu ir atbildīga Vispārējā tiesa, ir nepieciešams elastīgs risinājums. Izmaiņas atvasinātajās tiesībās regulāri rada jaunas strīdu kategorijas, kuru nozīmīgumu un stabilitāti laikā ir grūti noteikt iepriekš. Tādējādi, lai gan šajos pēdējos gados regula REACH ir regulāri minēta kā potenciāls ievērojams strīdu avots, vislielāko pieaugumu ir veidojušas apelācijas prasības pret sankciju lēmumiem, kas pieņemti attiecībā uz personām vai struktūrām, balstoties uz mehānismiem, kas paredzēti kopējās ārpolitikas un drošības politikas ietvaros. Tāpat ir grūti iepriekš paredzēt, kāda ietekme vidējā termiņā varētu būt vairāku aģentūru nesenajai izveidei, jo īpaši finanšu jomā. Ņemot vērā šo nestabilitāti, nešķiet, ka specializēto tiesu izveide spētu atbildēt uz šīm izmaiņām šobrīd. Elastīgāks risinājums ir jāatrod, izveidojot specializētas palātas pašā Vispārējā tiesā; šis jautājums ir sīkāk apskatīts turpmāk šajā atzinumā. Visbeidzot, nešķiet, ka specializēto tiesu izveide sniegtu ilgtspējīgu risinājumu problēmai par Vispārējās tiesas kopējo pārāk lielo darba apjomu, kas ir jūtams ne tikai dažās noteiktās jomās, bet skar arī un galvenokārt kompleksas lietas, piemēram, lietas konkurences un valsts atbalsta kontroles jomā.

30. Papildu tiesnešu skaita noteikšana, kas tiek uzskatīts par atbilstošu, ietver arī šaubu elementu. Ierosinātajai divpadsmit tiesnešu pievienošanai, kas ļautu izveidot četras papildu palātas, būtu tomēr jāpietiek, lai būtiski palielinātu Vispārējās tiesas lietu izskatīšanas iespējas.
31. Saistībā ar ierosināto Statūtu 48. panta grozījumu ir nepieciešams attiecīgi pielāgot 47. pantu. Šobrīd saskaņā ar 47. pantu Vispārējai tiesai un tās locekļiem ir piemērojami vairāki Statūtu noteikumi, kas attiecas uz Tiesu, un jo īpaši 9. panta pirmā daļa, kas nosaka, ka "ik pēc trijiem gadiem daļēji nomainot tiesnešus, pārmaiņus nomaina četrpadsmit un trīspadsmit tiesnešus". Tā kā tiesnešu skaits Vispārējā tiesā vairs nav tāds pats kā Tiesā, šis noteikums kā tāds vairs nav piemērojams Vispārējai tiesai. Komisija ierosina grozīt Tiesas priekšlikumu šādi:

— pievienot 6. a punktu šādā redakcijā:

Statūtu 47. panta pirmo daļu aizstāj ar šādu daļu:

"Šo Statūtu 9.a pants², 14. un 15. pants, 17. panta pirmā, otrā, ceturtā un piektā daļa un 18. pants attiecas uz Vispārējo tiesu un tās locekļiem."

— 7. punktu rakstīt šādi:

Statūtu 48. pantu aizstāj ar šādu pantu:

¹ Piemēram, pagāja vairāk nekā divi gadi no brīža, kad tika ierosināta Civildienesta tiesas izveide (2003. gada 19. oktobra COM(2003)705), līdz brīdim, kad tā sāka efektīvi darboties (Tiesas priekšsēdētāja lēmums, ar ko konstatē, ka Eiropas Savienības Civildienesta tiesa ir likumīgi izveidota, 2005. gada 12. decembra OV L 325.).

² Par atsauces izdarīšanu uz 9.a pantu skatīt šā atzinuma 39. punktu.

"Vispārējā tiesā ir trīsdesmit deviņi tiesneši.

Ik pēc trijiem gadiem daļēji nomainot tiesnešus, pārmaiņus nomaina divdesmit un deviņpadsmit tiesnešus."

32. Papildus šim tehniskajam pielāgojumam papildu divpadsmit tiesnešu pievienošana rada divus svarīgus jautājumus, t.i., paplašinātās trīsdesmit deviņu tiesnešu Vispārējās tiesas organizācija, no vienas puses, un tiesnešu iecelšanas sistēma, no otras puses. Šie divi jautājumi, kas daļēji ir savstarpēji saistīti, ir apskatīti turpmāk.
33. Attiecībā uz **Vispārējās tiesas iekšējo organizāciju** Komisija uzskata, ka ir nepieciešams pieņemt Statūtu papildu grozījumus, lai pastiprinātu tiesnešu skaita palielināšanas ietekmi uz Vispārējās tiesas darbības efektivitāti. Turklāt šo grozījumu rezultātā būtu nepieciešami atbilstoši pielāgojumi Vispārējās tiesas reglamentā.
34. Vispārējās tiesas darbība šobrīd tiek veikta, balstoties uz stingru vienlīdzību starp dažādam palātām, kuras katra izskata visu kategoriju lietas automātiski pēc kārtas. Tikai izņēmuma kārtā Vispārējās tiesas priekšsēdētājs var atkāpties no šīs secības. Šis darbības veids liek visiem tiesnešiem pārvaldīt dažādas tiesību jomas, piemēram, konkurences tiesības, intelektuālā īpašuma tiesības, lauksaimniecības strīdus u.c. Apelāciju palātas sastāvu regulē saskaņā ar rotācijas sistēmu.
35. Komisija uzskata, ka šādu raksturojumu nevarēs saglabāt tiesā, kuras sastāvā ir 39 tiesneši. Palātu skaita palielināšanās radītu vēl sadrumstalotāku dažādo lietu kategoriju sadalījumu. Balstoties uz to, ka katru gadu tiek saņemtas vairāk nekā 600 lietas, katram tiesnesim referentam tiktu piešķirtas apmēram piecpadsmit lietas, kas aptver visdažādākās jomas.
36. Tātad šķiet, ka ir nepieciešama vairāku palātu noteikta specializācija konkrētā jomā, lai lietas varētu izskatīt efektīvāk un ātrāk, vienlaikus saglabājot pielāgošanās elastīgumu, kas nepieciešams jaunu strīdu gadījumā.
37. Lai gan Vispārējai tiesai šādas specializēšanās kārtība ir jāpieņem savā reglamentā, tās princips būtu jāiekļauj pašos Statūtos, lai garantētu tās ilgtspējību. Konkrēti – varētu tikt paredzēts, ka Vispārējā tiesa izveido atbilstošu skaitu specializēto palātu un jebkurā gadījumā vismaz divas specializētās palātas. Tādējādi Statūtu 50. pants varētu ietvert vienu papildu daļu, kas iekļauta starp pirmo un otro daļu un kuras teksts būtu šāds:

"Lai izspriestu lietas jomās, kurās ir kvantitatīvi liels strīdu skaits, Vispārējai tiesai ir atbilstošs specializēto palātu skaits, kurām tiek piešķirtas lietas, kas attiecas uz konkrētajām jomām. Ir vismaz divas specializētās palātas."

38. Attiecībā uz Vispārējās tiesas priekšsēdētāju pašreizējā sistēma ir izstrādāta tā, ka priekšsēdētājs ir galvenokārt aizņemts ar pagaidu pasākumu pieprasījumu izskatīšanu un viņam nav pietiekami laika, ko veltīt strīdu vispārējai pārvaldībai. Turklāt viņam lielākoties nav kompetences šādas pārvaldības nodrošināšanai.
39. Tātad Komisija ierosina pievienot Vispārējās tiesas priekšsēdētājam priekšsēdētāja vietnieku, kā tas ir ierosināts darīt attiecībā uz Tiesu. Šajā nolūkā varētu būt pietiekami, ja noteiktu, ka jaunais 9. a pants ir piemērojams Vispārējai tiesai. Tātad 47. panta pirmajā daļā būtu jāpievieno atsauce uz šo pantu. Vienlaikus būtu jāgroza

Vispārējās tiesas reglaments, lai stiprinātu priekšsēdētāja pilnvaras attiecībā uz lietu pārvaldību un jo īpaši lietu sadalīšanu starp tiesnešiem.

40. Lai palielinātu šā grozījuma efektivitāti, priekšsēdētāja vietniekam varētu noteikt kopīgu pienākumu ar priekšsēdētāju – pārvaldīt pagaidu pasākumu pieprasījumus. Šajā gadījumā 47. panta pirmajā daļā tiktu izdarīta atsauce tikai uz 9.a panta pirmo daļu un tiktu iekļauts jauns 48.a pants šādā redakcijā:

Priekšsēdētāja vietnieks palīdz Vispārējās tiesas priekšsēdētājam. Viņš to aizstāj, ja Vispārējās tiesas priekšsēdētājs nevar piedalīties vai viņa amats ir brīvs. Viņš to aizstāj arī 39. pantā minēto pienākumu veikšanā saskaņā ar reglamentā paredzētajiem nosacījumiem.

41. Visbeidzot, praktiskā ziņā – Komisija uzskata, ka tiklīdz būs panākta principiāla vienošanās par tiesnešu skaita palielināšanu, Vispārējai tiesai būtu jāsaņem budžeta līdzekļi, kas tai ļautu pieņemt darbā lielu skaitu papildu referentu, negaidot Statūtu grozījumu pieņemšanu un stāšanos spēkā. Šie jaunie referenti, kas piesaistīti esošajiem tiesnešiem, varētu ļaut esošajiem tiesnešiem uzsākt izskatīšanā esošu lietu apstrādi, sagaidot jauno tiesnešu stāšanos amatā, kuriem šie referenti varētu tikt vēlāk piesaistīti.
42. Otrais jautājums, kas rodas saistībā ar tiesnešu skaita palielināšanu Vispārējā tiesā, ir **tiesnešu iecelšanas sistēma**. Vispārējās tiesas tiesnešu iecelšanas noteikumi ir tieši noteikti Līgumos. Tāpat kā Tiesas gadījumā tiesneši tiek iecelti, dalībvalstīm savstarpēji vienojoties, uz sešiem gadiem (LES 19. panta 2. punkts un LESD 254. panta otrā daļa). LESD 254. pantā ir arī paredzēts daļējas atjaunošanas princips ik pēc trim gadiem. Vienīgais elements, ko var noteikt ar Statūtiem, ir tiesnešu skaits (LESD 254. panta pirmā daļa) ar nosacījumu, ka Vispārējā tiesā ir vismaz viens tiesnesis no katras dalībvalsts (LES 19. panta 2. punkts).
43. Likumdevējai iestādei nav pilnvaru šo noteikumu papildināšanai; dalībvalstīm ir neoficiāli jāvienojas par iecelšanas sistēmu. Tā kā iecelamo tiesnešu skaits neatbilst dalībvalstu skaitam, ne arī šā skaita reizinājumam, šāda sistēma šķiet nepieciešama, lai ļautu veikt iecelšanu ātri un bez konfliktiem.
44. Tātad Komisija aicina dalībvalstis brīdī, kad likumdevēja iestāde pieņems Statūtu grozījumus, pieņemt kopīgu deklarāciju, kurā būs izklāstīta iecelšanas sistēma, par kuru tās būs vienojušās. Šo deklarāciju varētu informācijas nolūkā publicēt *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
45. Lai noteiktu iecelšanas sistēmu, Komisija uzskata, ka dalībvalstīm būtu jā rūpējas, lai tiktu ņemti vērā vairāki pamata mērķi. Pirmkārt, ir jānodrošina tādu personu iecelšana, kuras ir vispiemērotākās un kurām ir vislabākā kvalifikācija amata veikšanai. Šis mērķis jau ir daļēji nodrošināts ar atzinumiem, ko sniedz komiteja, kas izveidota ar LESD 255. pantu. Otrkārt, ir jānodrošina noteikta stabilitāte Vispārējās tiesas sastāvā, cik vien iespējams saglabājot tiesnešu atjaunošanas iespējas. Ņemot vērā Vispārējā tiesā izskatīto lietu tehniskumu un pieaugošo nepieciešamību specializēties Vispārējās tiesas ietvaros, ir svarīgi, lai to tiesnešu, kuri ir ieguldījuši efektīvu darbu, pilnvaras varētu tikt atjaunotas. Ja pāreja no 27 tiesnešiem uz 39 tiesnešiem apšaubītu šo iespēju, vajadzētu nopietni padomāt par šādas reformas

vajadzību. Tajā pašā laikā Komisija apzinās, ka dalībvalstis vēlas sistēmu, kas vislabāk Vispārējās tiesas sastāvā pārstāv visas valstu tiesību sistēmas.

46. Pāreja no 27 tiesnešiem uz 39 tiesnešiem ar daļēju 20 un 19 tiesnešu atjaunošanu ik pēc trijiem gadiem neapšaubāmi padarīs grūtāku šo mērķu vienlaicīgu īstenošanu.
47. Komisija tomēr uzskata, ka ir iespējams atrast līdzsvarotus risinājumus un šajā nolūka tā iesniedz dalībvalstīm pārdomām divas šādas alternatīvās sistēmas.
48. Pirmais modelis ir izstrādāts, lai ievērotu dalībvalstu stingru vienlīdzību, izveidojot rotācijas sistēmu, kurā ir ievērots vienlīdzības princips, vienlaikus pēc iespējas labāk saglabājot atjaunošanas iespējas. Tā divi pamata principi būtu šādi: Vispārējās tiesas sastāvā ir jābūt vismaz vienam tiesnesim no katras dalībvalsts un ne vairāk kā diviem tiesnešiem no vienas dalībvalsts, un, ja diviem tiesnešiem ir vienāda pilsonība, viņu pilnvaru termiņiem ir jābūt novirzītiem trīs gadu laikposmā (sagrītot pilnvaru termiņiem, varētu būt skarta to tiesnešu neatkarība, kuri atrastos konkurējošā situācijā attiecībā uz nākamo pilnvaru termiņu). Ievērojot šos abus principus, tiesnešu iecelšana notiktu šādi.
- Tiek izveidots rotācijas saraksts, kurā ir ietvertas divdesmit septiņas dalībvalstis. Šo sarakstu varētu sagatavot izlozes kārtībā vai arī saskaņā ar kārtību, kas noteikta Līgumiem pievienotā 36. protokola 3. panta 3. punktā.
 - Katrā daļējā atjaunošanā ir noteiktas dalībvalstis, kuru viens pilsonis nav starp tiem divdesmit (attiecīgi deviņpadsmit) tiesnešiem, kuru pilnvaru termiņš ir pusē, un tik daudz tiesnešu, kuriem ir šo valstu pilsonība, tiek iecelti prioritārā kārtībā. Tie var būt tiesneši, kuru pilnvaru termiņš beidzas (ar nosacījumu, ka viņiem ir noteiktās pilsonības), vai arī jauni tiesneši.
 - Pēc tam, lai noteiktu to tiesnešu pilsonību, kuri vēl ir jāieceļ, izmanto iepriekš izveidoto rotācijas sarakstu, ievērojot noteikumu, ka nedrīkst būt vairāk nekā divi tiesneši no vienas dalībvalsts. Atkal tie var būt tiesneši, kuru pilnvaru termiņš beidzas (ar nosacījumu, ka viņiem ir noteiktās pilsonības), vai arī jauni tiesneši.
 - Nākamajā daļējās atjaunošanas reizē tiks ievērota tā pati kārtība, vienlaikus virzoties uz priekšu rotācijas sarakstā (t.i., sākot no dalībvalsts, kas tieši seko tai dalībvalstij, kuras tiesnesis tika iecelts iepriekšējā reizē).
 - Visus šādi noteiktos kandidātus izskata komiteja, kas paredzēta LESD 255. pantā. Lai kāds būtu komitejas atzinuma saturs, uz to attiecas iecelšanas sistēma. Citiem vārdiem sakot, ja tiek apšaubīta kāda atsevišķa kandidatūra, attiecīgā dalībvalsts var pieteikt citu kandidātu.
49. Otrais modelis, ko iesaka Komisija, ir izstrādāts, lai atspoguļotu līdzsvaru starp mērķi nodrošināt labāku visu valstu tiesību sistēmu pārstāvību un vajadzību atbildēt Vispārējās tiesas prasībām, kas ir vēl vairāk strukturēta specializētās palātās pa jomām. Tādēļ puse jauno tiesnešu (proti, seši) tiktu iecelti saskaņā ar procedūru, kas atbilst šai specializācijas vajadzībai.

50. Tāpat kā pirmajā modelī pamata princips būtu, ka Vispārējās tiesas sastāvā būtu jābūt vismaz vienam tiesnesim no katras dalībvalsts un ne vairāk kā diviem tiesnešiem no vienas dalībvalsts. Tiesnešu iecelšana notiktu šādi.

- Katrā daļējās atjaunošanas reizē trīs tiesneši tiek atlasīti, ņemot vērā juridisko kvalifikāciju, kas pieprasīta, lai varētu strādāt vienā no specializētajām palātām, kas Vispārējai tiesai ir jāizveido. Šajā nolūkā katra dalībvalsts var pieteikt vienu kandidātu. Atlasi šo kandidātu starpā veic dalībvalstis, pamatojoties uz iepriekš saņemtu LESD 255. panta minētās komitejas atzinumu. Dalībvalstis lūdz komitejai savā atzinumā ņemt vērā kvalifikācijas konkrētās specializētās palātas jomā un norādīt iegūto rezultātu secībā tos kandidātus, kuru atbilstība ir apstiprināta. Lai izvairītos no bloķēšanas vai kavēšanās iecelšanā, dalībvalstīm vajadzētu jau iepriekš vienoties par nostāju, kāda jāpieņem pēc komitejas atzinuma.
- Pārējie sešpadsmit tiesneši tiktu iecelti saskaņā ar rotācijas sistēmu, kas paredzēta pirmajā modelī, izņemot vienu niansi. Dalībvalsts, kuras pilsonis tika iecelts konkrētajā daļējā atjaunošanā, ņemot vērā specializāciju, nevarēs tajā pašā atjaunošanas reizē īstenot savas tiesības iecelt tiesnesi, kas tai pienāktos saskaņā ar rotācijas sarakstu.

51. Tāpat vajadzētu precizēt kārtību, kā tiks pirmo reizi iecelti divpadsmit papildu tiesneši. ņemot vērā pašreizējās situācijas steidzamību, nav paredzams gaidīt nākamo daļējo Vispārējās tiesas sastāva atjaunošanu 2013. gadā un 2016. gadā, lai pakāpeniski pievienotu divas sešu tiesnešu grupas. Ir nepieciešams, lai divpadsmit jaunie tiesneši tiktu iecelti pēc iespējas drīz pēc Statūtu grozījumu stāšanās spēkā. Tajā pašā laikā šo jauno tiesnešu pilnvaras ir jāpielāgo esošo tiesnešu pilnvarām, lai panāktu atbilstību LESD 254. pantā noteiktajam, kas paredz daļēju atjaunošanu ik pēc trim gadiem. Tādēļ Komisija ierosina pielāgot jauno tiesnešu darbības ilgumu Vispārējās tiesas sastāva daļējas atjaunošanas periodiskumam, pagarinot viņu pienākumu veikšanas ilgumu tik ilgi, cik nepieciešams. Lai tiktu ievērotas visas šīs dažādās prasības, pirmajiem jaunajiem tiesnešiem būs jāveic savus pienākumus uz laiku, kas neatbildīs sešu gadu pilnvarām, kas paredzētas Līgumos.

52. Šajā situācijā Komisija uzskata, ka tiesiskās noteiktības labad Tiesas priekšlikumam ir jāpievieno pārejas noteikums. No vienas puses, tas paredzētu, ka jaunie tiesneši stājas amatā nekavējoties, pirms oficiāli tiek sākti viņu pirmais sešu gadu pilnvaru termiņš. No otras puses, tas noteiktu jauno tiesnešu amata veikšanas attiecīgo ilgumu. Šis noteikums varētu būt kā jauns 3. panta 3. punkts:

3. Divpadsmit tiesneši, kas iecelti pēc šīs regulas stāšanās spēkā, stājas amatā nekavējoties pēc zvēresta nodošanas. Izlozes kārtībā tiek noteikti seši tiesneši, un viņu pilnvaru termiņš beidzas sešus gadus pēc Vispārējās tiesas sastāva pirmās daļējās atjaunošanas pēc šīs regulas stāšanās spēkā. Pārējo sešu tiesnešu pilnvaru termiņš beidzas sešus gadus pēc Vispārējās tiesas sastāva otrās daļējās atjaunošanas pēc šīs regulas stāšanās spēkā.

53. Attiecībā uz pirmo divpadsmit papildu tiesnešu pilsonību Komisija ierosina, lai tā tiktu noteikta izlozes kārtībā vai saskaņā ar Līgumiem pievienotā 36. protokola 3. panta 3. punkta noteikto kārtību.

Grozījumi attiecībā uz Civildienesta tiesu

54. Tiesa ierosina paredzēt Statūtos iespēju specializētās tiesas papildināt ar aizstājējtiesnešiem, lai aizstātu tiesnešus, kuri ilglaicīgi nevar piedalīties lietu izskatīšanā. Konkrēti – šo iespēju var piemērot tikai attiecībā uz Civildienesta tiesu, un šai tiesai ir ierosināta specifiska regula. Saskaņā ar šo tekstu Padome ieceltu trīs aizstājējtiesnešus no Tiesas bijušo locekļu vidus. Viens no viņiem tiktu aicināts veikt pienākumus vismaz trīs mēnešus Civildienesta tiesas tiesneša faktiskas vai paredzamas prombūtnes gadījumā.
55. Komisija apzinās, ka tiesā, kurā ir ierobežots tiesnešu skaits, ilglaicīga viena vai vairāku locekļu prombūtne var radīt ievērojamas praktiskas grūtības. Ierosinātais risinājums šo grūtību novēršanai šķiet piemērots.
56. Pēc šīs regulas pieņemšanas būs jāizdara grozījumi Civildienesta tiesas reglamentā, jo īpaši attiecībā uz noteikumiem par palātu sastāvu un lietu piešķiršanu. Aizstājējtiesneši īstenos savas prerogatīvas tikai to lietu ietvaros, kurās viņi ir norīkoti; tas paredz, ka viņi nepiedalīsies reglamentā paredzētajā rotācijas sistēmā.
57. Attiecībā uz 2. un 5. pantu šajā regulas projektā ir izdarāmi daži komentāri.
58. Attiecībā uz 2. pantu – vajadzētu precizēt secību, kādā trīs aizstājējtiesneši tiks aicināti veikt pienākumus, ja ir izpildīti visi nosacījumi par viena vai vairāku tiesnešu nespēju piedalīties lietas izskatīšanā. Komisija iesaka noteikt šo jautājumu Padomes lēmumā, ar ko izveido aizstājējtiesnešu sarakstu. To varētu darīt, pievienojot 2. panta 1. punkta pirmās daļas beigās šādu vienu teikumu:
- Ar šo sarakstu tiek noteikta secība, kādā aizstājējtiesneši tiek uzaicināti pildīt savus pienākumus saskaņā ar 2. punkta otro daļu.*
59. Turklāt 2. panta 2. punkta otrajā daļā aiz vārdiem "Civildienesta tiesas priekšsēdētājs, īstenojot pirmajā daļā minēto lēmumu, pienākumu izpildei pieaicina 1. punkta pirmajā daļā paredzēto aizstājējtiesnesi" pievieno vārdu "saskaņā ar noteikto secību".
60. Attiecībā uz 5. pantu – ar vienu terminu (aizstājējtiesnešu "pienākumu izpilde beidzas") ir aptverti divi atsevišķi gadījumi: pirmā un trešā daļa attiecas uz galīgu svītrošanu no saraksta, savukārt otrajā daļā ir noteikts, kā beidzas faktiska aizstājējtiesnešu pienākumu izpilde, jo beidzas tiesnešu, kurus viņi aizstāj, nespēja piedalīties, taču viņi paliek sarakstā. Komisija ierosina labāk nodalīt šīs divas situācijas, tās izskatot divos atsevišķos pantos.
61. Turklāt gadījumā, kad atgriežas tiesnesis, kurš nespēja piedalīties, ir paredzēts, ka Civildienesta tiesa (visi Civildienesta tiesas pastāvīgie tiesneši vai tie, kuri piedalās attiecīgā nolēmuma taisīšanā?) pēc sava ieskata var nolemt, ka aizstājējtiesnesis turpina vai neturpina pienākumu izpildi līdz brīdim, kad tiks pabeigta lietu izskatīšana (pilnībā vai daļēji?), kurās viņš ir piedalījies. Par šo pieeju ir izsakāmas dažas piezīmes, jo tā varētu vājināt aizstājējtiesnešu neatkarību, jo viņu pienākumu izpildes turpināšana būtu atkarīga no pastāvīgo tiesnešu, ar kuriem viņi sadarbojas, viedokļa. Šā iemesla dēļ Komisija uzskata, ka būtu piemērotāk, pieņemt objektīvu kritēriju, lai noteiktu lietas, kuru izskatīšanai aizstājējtiesnesis turpina pildīt pienākumus arī tad, kad ir beigusies tiesneša, kuru viņš aizstāj, nespēja piedalīties.

Komisija kā piemēru ierosina paredzēt, ka aizstājējtiesneši turpina pienākumu izpildi saistībā ar visām lietām, kurās viņš ir piedalījies, līdz brīdim, kad tiks pabeigta lietu izskatīšana. Tas garantētu nolēmumu sagatavošanā iesaistīto sastāvu lielāku nemainīgumu. Tātad Komisija iesaka regulas 5. pantu rakstīt šādi:

5. pants

Aizstājējtiesneša vārds tiek svītrots no 2. panta 1. punkta pirmajā daļā minētā saraksta viņa nāves gadījumā, viņam atkāpjoties no amata vai, ja ir pieņemts lēmums par viņa atbrīvošanu no amata saskaņā ar Statūtu 6. panta pirmajā un otrajā daļā paredzētajiem nosacījumiem.

Ikvienu aizstājējtiesnesi, kura vārds ir svītrots no 2. panta 1. punktā minētā saraksta, aizstāj saskaņā ar šajā normā paredzēto procedūru uz atlikušo minētā saraksta spēkā esamības termiņu.

5.a pants

Aizstājējtiesneša pienākumu izpilde beidzas brīdī, kad beidzas tiesneša, kuru viņš aizstāj, nespēja piedalīties. Tomēr viņš turpina savu pienākumu izpildi visu to lietu izskatīšanā, kurās viņš ir piedalījies, līdz brīdim, kad tiks pabeigta lietu izskatīšana.

Grozījumi attiecībā uz visām tiesām

62. Visbeidzot, Tiesa ierosina svītrot noteikto desmit dienu termiņu, pamatojoties uz apsvērumiem par attālumu, norādot, ka jauno tehnoloģiju laikmetā tie vairs nav pamatoti.
63. Tā ir taisnība, ka šobrīd desmit dienu termiņš, pamatojoties uz apsvērumiem par attālumu, vairs neveic savas funkcijas, kurām tas tika izveidots, t.i., kompensācija par laiku, kamēr vēstules nonāk līdz tiesām. Tomēr dažreiz šis papildu termiņš ir vērtīgs, lai ļautu pusēm un ieinteresētajam personām iesniegt noteiktajos laikos savus izklāstus un apsvērumus.
64. Komisija uzskata, ka šis grozījums nav prioritārs, un ciktāl tas attiecas uz Komisiju, tā varētu saglabāt pašreizējo sistēmu. Taču Komisija varētu tāpat pielāgoties, ja tiktu pieņemta termiņa, pamatojoties uz apsvērumiem par attālumu, svītrošana.
65. Ja tiek svītrots desmit dienu papildu termiņš, Komisija tomēr ieteiktu, lai tiek pagarināti daži specifiskie termiņi, kas paredzēti Statūtos³.
 - Divu mēnešu termiņš, lai iesniegtu rakstiskus apsvērumus par prejudiciāliem nolēmumiem (Statūtu 23. panta otrā daļa) būtu jāpagarina līdz desmit nedēļām, ņemot vērā šo apsvērumu sagatavošanas sarežģītību, jo īpaši dalībvalstīm un iestādēm.

³ Nevar tikt grozīti termiņi, kas tieši noteikti Līgumos, piemēram, divu mēnešu termiņš, lai iesniegtu prasību atcelt tiesību aktu (LESD 263. pants), vai LESD 269. pantā paredzētais viena mēneša termiņš.

- Divu mēnešu termiņš, lai iesniegtu apelāciju pret noteiktiem Vispārējās tiesas lēmumiem (56. panta pirmā daļa) vai Civildienesta tiesas lēmumiem (I pielikuma 9. panta 1. daļa) arī būtu jāpagarina līdz desmit nedēļām, jo šajā laikā iesaistītajām pusēm ir secīgi jāpieņem principiāls lēmums par apelācijas iesniegšanu (tam var būt nepieciešams noteikts laiku iekšējas procedūras dēļ) un uzrakstīt šo apelācijas prasību.
- Divu nedēļu termiņš, lai iesniegtu apelāciju pret Vispārējās tiesas vai Civildienesta tiesas lēmumu, ar ko noraida pieteikumu par iestāšanos lietā (57. panta pirmā daļa un I pielikuma 10. panta pirmā daļa) būtu jāpagarina līdz trim nedēļām.

66. Būtu jāpagarina citi termiņi, kas noteikti tiesu reglamentos:

- septiņu dienu termiņš, lai iesniegtu pieteikumu nolūkā izteikt repliku vai papildu rakstu pēc replikas (Tiesas reglamenta 117. panta 1. un 2. punkta pēdējais teikums un Vispārējās tiesas reglamenta 143. panta 1. un 2. punkta pēdējais teikums);
- viena mēneša termiņš, lai iesniegtu apsvērumus par pārskatīšanu (Tiesas reglamenta 123.e panta otrā daļa);
- divu mēnešu termiņš, lai iesniegtu apsvērumus par prejudiciālu nolēmumu EBTA (Tiesas reglamenta 123.g panta trešā daļa).

67. Visbeidzot, būtu vēlams apturēt procedūrālos termiņus augusta pirmo divu nedēļu laikā, kā arī laikposmā no 20. decembra līdz 3. janvārim, lai kompensētu termiņa, pamatojoties uz apsvērumiem par attālumu, svītrosanu,. Šajos tiesas brīvdienų periodos būtu ļoti grūti ievērot termiņus, kas samazināti par desmit dienām.

Secinājums

Komisija sniedz labvēlīgu atzinumu Statūtu grozījumiem, ko ierosina Tiesa, ar nosacījumu, ka tiek ņemti vērā grozījumi, kas norādīti šā atzinuma 16., 23. un 24., 31., 37., 40., 52., 58., 59., 61 un 65. punktā un dalībvalstis kopīgi pieņem Vispārējās tiesas tiesnešu iecelšanas sistēmu.

Šo ziņojumu nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei.